Journal of Research in Behavioral Sciences

Year 2023, Volume 21, Issue 1

Structural Model of Attitude towards Body Image Based on Achievement Identity Status with Mediating Roles of Sociocultural Attitude towards Appearance and Self-Acceptance

Maedeh Hashemian[1], **Abdolaziz Aflakseir**[2], **Mohammadali Goodarzi**[3], **Changiz Rahimi**[4]

1. PhD graduated. in Clinical Psychology, Department of Psychology and Educational Sciences, Shiraz University, Shiraz, Iran.
2. (Corresponding author) * Associate Professor, Department of Psychology and Educational Sciences, Shiraz University, Shiraz, Iran.
3. Professor. Department of Psychology and Educational Sciences, Shiraz University, Shiraz, Iran.
4. Professor. Department of Psychology and Educational Sciences, Shiraz University, Shiraz, Iran.

Abstract

Aim and Background: This is a descriptive correlational study of the type of structural equation conducted aiming at investigating the structural model of attitude towards body image based on the Achievement Identity Status with the mediating role of sociocultural attitude towards appearance and self-acceptance among adolescent girls.

Methods and Materials: The study's statistical population included all adolescent girls studying in the secondary level in Isfahan city in the academic year 2020-2019, 567 of whom were chosen by cluster random sampling, so that one of the six districts of education in Isfahan (District 5) was randomly selected and among the schools of this district, six schools and from each school, five classes (30 classes in total) were randomly selected and asked to participate in the study. To collect data, Multidimensional Body-Self Relations Questionnaire (MBSRQ), Extended Objective Measure of Ego Identity Status (EOM-EIS-2), sociocultural attitudes towards appearance questionnaire-3 (SATAQ-3), and unconditional self-acceptance questionnaire (USAQ) were used. To analyze the data, structural equation modeling (SEM) was used with AMOS.

Findings: According to the findings, there is a significant relationship between the variables of identity status, sociocultural attitude towards appearance, and self-acceptance and attitude towards body image. Moreover, the findings revealed the effect of the achievement identity status on the attitude towards body image by mediating role of sociocultural attitude towards appearance and self-acceptance, and among adolescent girls, the proposed model has a good fit.

Conclusions: The identity status affects the type of people's attitude towards their body image as their first experienced ego by mediating role of the sociocultural attitude towards appearance and self-acceptance; hence, to improve the people's attitude towards their body image, counseling centers, beauty centers, and schools are suggested to consider the aforementioned variables.

Keywords: Adolescence, Body Image, Identity, Sociocultural Attitude towards Appearance, Self-Acceptance

Citation: Hashemian M, Aflakseir A, Goodarzi M, Rahimi CH. **Structural Model of Attitude towards Body Image Based on Achievement Identity Status with Mediating Roles of Sociocultural Attitude towards Appearance and Self-Acceptance**. Res Behav Sci 2023; 21(1): 87-101.

* **Abdolazia Aflakseir,**
Email: aaflakseir@shirazu.ac.ir

[Downloaded from rbs.mui.ac.ir on 2026-09-06]

[DOR: 20.1001.1.17352029.1402.21.1.8.9]

[DOI: 10.48305.21.1.87]

مدل ساختاری نگرش به تصویر بدنی بر اساس پایگاه هویت موفق با نقش واسطه‌ای نگرش فرهنگی اجتماعی به ظاهر و پذیرش خود

مائده هاشمیان[۱]، عبدالعزیز افلاک سیر[۲]، محمدعلی گودرزی[۳]، چنگیز رحیمی[۴]

۱- دانش‌آموخته دکترای روانشناسی بالینی دانشگاه شیراز، شیراز، ایران.

۲- (نویسنده مسئول)* دانشیار، گروه روانشناسی بالینی دانشگاه شیراز، شیراز، ایران.

۳- استاد، گروه روانشناسی بالینی دانشگاه شیراز، شیراز، ایران.

۴- استاد، گروه روانشناسی بالینی دانشگاه شیراز، شیراز، ایران.

چکیده

زمینه و هدف: این پژوهش از انواع پژوهش‌های توصیفی ـ همبستگی از نوع معادلات ساختاری بوده و با هدف بررسی مدل ساختاری نگرش به تصویر بدنی بر اساس پایگاه هویت موفق با میانجی‌گری نگرش فرهنگی اجتماعی به ظاهر و پذیرش خود در میان دختران نوجوان انجام شد.

مواد و روش‌ها: جامعه آماری تحقیق کلیه دختران نوجوان مشغول به تحصیل در مقطع متوسطه شهر اصفهان در سال تحصیلی ۱۳۹۹-۱۴۰۰ بودند که ۵۶۷ نفر از آنان به شیوه نمونه‌گیری تصادفی خوشه‌ای انتخاب شدند، بدین‌صورت که از میان مناطق شش‌گانه آموزش‌وپرورش اصفهان یک منطقه (منطقه ۵) به‌صورت تصادفی انتخاب شد و از میان مدارس منطقه ۵ تعداد ۶ مدرسه و از هر مدرسه ۵ کلاس (درمجموع ۳۰ کلاس) به‌صورت تصادفی به‌عنوان نمونه انتخاب‌شده و مشارکت کردند. جهت گردآوری داده‌ها از پرسشنامه‌های روابط چندبعدی خود ـ بدن (MBSRQ)، پایگاه هویت من (EOM-EIS-2)، نگرش‌های اجتماعی فرهنگی نسبت به ظاهر (SATAQ-3) و پذیرش خود (USAQ) استفاده شد. جهت تجزیه‌وتحلیل داده‌ها از روش معادلات ساختاری با نرم‌افزار ایموس استفاده شد.

یافته‌ها: یافته‌ها نشان داد که ارتباط معنی‌داری بین متغیرهای پایگاه هویت، نگرش فرهنگی اجتماعی به ظاهر و پذیرش خود با نگرش به تصویر بدنی وجود دارد (P>۰/۰۵). همچنین یافته‌ها نشان داد که پایگاه هویت موفق با میانجی‌گری نگرش فرهنگی اجتماعی به ظاهر و پذیرش خود بر نگرش به تصویر بدنی تأثیر دارد (P>۰/۰۵)؛ و مدل ارائه شده در بین نوجوانان دختر از برازش مناسبی برخوردار است.

نتیجه‌گیری: پایگاه هویت با میانجی‌گری نگرش فرهنگی اجتماعی به ظاهر و پذیرش خود در نوع نگرش افراد به تصویر بدنی به‌عنوان اولین خود تجربه شده تأثیر دارد بنابراین پیشنهاد می‌شود به‌منظور ارتقا نگرش به تصویر بدنی در افراد، متغیرهای مذکور از سوی مراکز مشاوره، مراکز زیبایی و همچنین مدارس موردتوجه قرار گیرند.

واژه‌های کلیدی: نوجوانی، تصویر بدنی، هویت، نگرش فرهنگی اجتماعی به ظاهر، پذیرش خود.

ارجاع: هاشمیان مائده، افلاک سیر عبدالعزیز، گودرزی محمدعلی، رحیمی چنگیز. **مدل ساختاری نگرش به تصویر بدنی بر اساس پایگاه هویت موفق با نقش واسطه‌ای نگرش فرهنگی اجتماعی به ظاهر و پذیرش خود.** مجله تحقیقات علوم رفتاری ۱۴۰۲؛ ۲۱(۱): ۸۷-۱۰۱.

* **عبدالعزیز افلاک سیر،**

رایانامه: aaflakseir@shirazu.ac.ir

[Downloaded from rbs.mui.ac.ir on 2026-09-06]

[DOR: 20.1001.1.17352029.1402.21.1.8.9]

[DOI: 10.48305.21.1.87]

مقدمه

مشغله ذهنی بسیاری از افراد، بخصوص زنان، تصویر بدنی و نگرانی‌های مربوط به آن است و روزانه هزینه و زمان زیادی را صرف تغییرات ظاهری در بدن خود می‌کنند (۱). نارضایتی از تصویر بدنی یکی از شایع¬ترین اختلالات عصر حاضر است که با ارزیابی ذهنی منفی فرد در مورد ظاهر فیزیکی خود تعریف می‌شود (۲). ارزیابی شیوع نارضایتی از تصویر بدنی نشان می‌دهد که ۹۰ درصد زنان و ۶۱ در صد مردان نسبت به تصویر بدنی خود ناراضی هستند (۳). گرایش به لاغری در دختران از سن شش‌سالگی شروع می‌شود (۴) و با میل به داشتن چهره‌ای مطلوب و اندامی لاغر ادامه پیدا می‌کند (۵)؛ بنابراین زنان نسبت به مردان در زمینه تصویر بدنی مشغله بیشتری دارند و تصویر رضایتمندانه کمتری به بدن خود نسبت به مردان دارند (۶). تصویر بدنی نگرش و ادراک فرد در رابطه با ویژگی‌های فیزیکی خود مثل وزن، شکل، قد، رنگ پوست می‌باشد که یک ادراک چندبعدی است که جنبه‌های شناختی، عاطفی و رفتاری و ادراکی دارد (۲).

توجه به ویژگی‌های ظاهری به‌عنوان راهی برای مطلوبیت اجتماعی در دوران نوجوانی بیش از هر دورانی اهمیت پیدا می‌کند (۷). در طول این دوره با توجه به تغییرات جسمانی در مرحله بلوغ و افزایش مقایسه‌های اجتماعی و همچنین افزایش اهمیت سازگاری‌های اجتماعی، توجه به ویژگی‌های ظاهری اهمیت پیدا می‌کند (۸). دوره نوجوانی دوره شکل‌گیری هویت در انسان است. در این دوره، تغییرات قابل‌توجهی در مفهوم خود شکل می‌گیرد و نوجوان بحران هویت را تجربه می‌کند و اولین بعد شکل¬گیری هویت در انسان، درک بدن و هویت بدنی است (۹)، تصویر بدنی یکی از جنبه‌های مهم شکل‌دهنده هویت در افراد است (۱۰). هویت یک طرح مدرن است که در چارچوب آن، افراد توانایی ایجاد یک روایت شخصی را پیدا می‌کنند که در بستر آن خود را مسلط بر زندگی و آینده خود می‌پندارند (۱۱). افرادی که ادراک روشنی از خود ندارند، خصوصاً نوجوانان که در مرحله شکل‌گیری هویت هستند به دنبال منابع بیرونی تعریف خود هستند و بنابراین بیشتر نسبت به اثرات بیرونی فرارها و استانداردهای جذابیت که جامعه تحمیل می‌کند آسیب‌پذیرند چراکه با درونی کردن استانداردهای جامعه در پی ارتقاء هویت خود هستند (۱۲). آشفتگی هویتی علاوه بر آسیب‌پذیر کردن افراد در مقابل فشارهای فرهنگی اجتماعی، باعث درونی سازی ایده آل‌های جامعه و مقایسه اجتماعی و نارضایتی از تصویر بدنی می‌شود (۱۳) و از سوی دیگر فشار خانواده و همسالان و جامعه، در ایجاد نارضایتی از تصویر بدنی و درونی کردن استانداردهای جامعه نقش دارد(۱۴–۱۵–۱۶)، به‌عنوان‌مثال، کودکان و نوجوانان چاق در معرض پیامدهای منفی روانی و اجتماعی بیشتری مثل تمسخر، تبعیض و عزت‌نفس پایین قرار می‌گیرند (۱۷). استانداردهایی که انتظارات فرهنگی و اجتماعی بر مبنای مطلوب‌های موردنظر جامعه به افراد تحمیل می‌کند نقش مؤثری در شکل‌گیری و تداوم نگرانی‌ها در مورد تصویر بدنی دارد (۱۸). فشارهای زیاد اجتماعی در مورد لاغری و شکل بدن باعث افزایش نارضایتی از تصویر بدن و تصویر بدنی منفی به‌خصوص در نوجوانان شده است (۱۹). نگرانی شدید نوجوانان در مورد جذابیت خود، ارزش‌گذاری مثبت تغییرات بدنی ناشی از بلوغ به‌ویژه برای دختران را دشوار می‌کند (۲۰)، چراکه ارزیابی نوجوانان از ظاهر جسمانی خود، مهم‌ترین متغیر در پیش‌بینی ادراک آنان از خودشان است (۲۱) و اگر فردی بدنش را دوست نداشته باشد، سخت می‌تواند فردی را که در درون آن بدن زندگی می‌کند دوست داشته باشد (۲۲).

از سوی دیگر پذیرش خود در ابعاد مختلف جسمانی و شناختی و هیجانی، یکی از تکالیف مهم دوره نوجوانی است (۲۳). خویشتن‌پذیری غیر مشروط یعنی اینکه فرد کاملاً و به‌صورت غیر مشروط خود را بپذیرد، چه دیگران او را دوست داشته باشند چه نداشته باشند، چه فرد درست رفتار کند چه نکند، چه سایر افراد او را تأیید کنند یا نکنند (۲۴). تأکید افراطی در کسب تأیید و پذیرش از سوی دیگران مانع شکل‌گیری معنایی مطمئن و واقعی از خود می‌شود و احساس ارزشمندی فرد را بیشتر به واکنش‌های دیگران وابسته می‌کند تا به تمایلات طبیعی خود (۲۵). تأیید طلبی و نیاز به تأیید اجتماعی ازجمله گرایش‌های نوجوانان برای دستیابی به جایگاه اجتماعی مطلوب است و یکی از شرایط پذیرش اجتماعی از سوی دیگران، ظاهر فیزیکی و جذابیت ظاهری است (۲۶). جذابیت ظاهری ازجمله ارزش‌های تزریق‌شده جامعه بخصوص برای زنان است و باعث انحراف از حرکت در مسیر ارزش‌های شخصی می‌شود. پایین بودن پذیرش نسبت به خود و داشتن معیارهای بیرونی برای رضایت از خود نیز از عوامل مؤثر در ایجاد نارضایتی از تصویر بدنی می‌باشد (۲۷).

نارضایتی از تصویر بدن با افسردگی، اضطراب، بی‌اشتهایی عصبی، نگرانی از وزن بدن، کاهش عزت‌نفس و اعتمادبه‌نفس و

[Downloaded from rbs.mui.ac.ir on 2026-09-06]
[DOR: 20.1001.1.17352029.1402.21.1.8.9]
[DOI: 10.48305.21.1.87]

ترس و هراس از صمیمیت، افت تحصیلی، کاهش کیفیت زندگی و سایر اختلالات روانی رابطه دارد (۲،۲۸،۲۹،۱۹) و تغییر در تصویر بدنی در طی تغییرات قابل‌مشاهده یا غیرقابل‌مشاهده می‌تواند تأثیر زیادی بر شخصیت فرد داشته باشد (۱۹) و کاهش حس نارضایتی از تصویر بدنی منجر به افزایش کیفیت زندگی و همچنین کاهش هزینه‌های مربوط به بهداشت و درمان می‌شود (۲،۱۸). متناسب با سبب‌شناسی و همچنین بررسی متغیرهای همایند با این مسئله، درمان‌ها و آموزش‌های گوناگونی پیشنهادشده است که دراین‌بین تمرکز بر متغیرهایی که توانمندی‌های فردی و میان فردی را هم‌زمان به چالش بکشد کمتر دیده می‌شود. خلأ پژوهشی در زمینه توجه هم‌زمان به پایگاه هویت به‌عنوان متغیری مؤثر در شکل‌گیری تعریفی از «خود» که می‌تواند با توجه به فشارهای فرهنگی و رسانه‌ای در مورد زیبایی، خود پذیری افراد را تحت تأثیر قرار دهد، تلاش در جهت ارائه مدلی مؤثر بر اساس مهم‌ترین عوامل دخیل در تصویر بدنی به‌عنوان اولین خود تجربه‌شده را ضرورت می‌بخشد و نتایج آن می‌تواند راهگشای متخصصان در طراحی برنامه‌های درمانی باشد و به افزایش احساس رضایت افراد از تصویر بدنی‌شان کمک کند. فلذا تحقیق حاضر درصدد است تا مدلی ساختاری از تصویر بدنی در دختران نوجوان را موردبررسی قرار دهد که در آن ارتباط پایگاه هویت با نگرش به تصویر بدنی با واسطه‌گری متغیرهای نگرش فرهنگی اجتماعی به ظاهر و پذیرش خود سنجیده می‌شود؛ بنابراین تلاش پژوهش حاضر بررسی برازش مدل ارتباط پایگاه هویت با نگرش به تصویر بدنی با واسطه‌گری نگرش فرهنگی اجتماعی به ظاهر و پذیرش خود می‌باشد.

مواد و روش‌ها

طرح پژوهش حاضر از نوع همبستگی است. جامعه آماری پژوهش شامل کلیه دختران نوجوان مشغول به تحصیل در سال تحصیلی ۱۴۰۰-۱۳۹۹ در شهر اصفهان بودند که از میان جامعه آماری ۵۶۷ نفر از دانش آموزان به روش نمونه‌گیری تصادفی خوشه‌ای انتخاب شدند، بدین‌صورت که از میان مناطق شش‌گانه آموزش‌وپرورش اصفهان یک منطقه (منطقه ۵) به‌صورت تصادفی انتخاب شد و از میان مدارس منطقه ۵ تعداد ۶ مدرسه و از هر مدرسه ۵ کلاس (درمجموع ۳۰ کلاس) به‌صورت تصادفی انتخاب شدند و پرسشنامه‌ها به‌صورت آنلاین در بستر گروه‌های مجازی مدارس در اختیار دانش آموزان قرار گرفت. تعداد اعضای نمونه پژوهش بر اساس پیشنهاد جیمز استیونس مبنی بر وجود حداقل ۱۵ عضو در نمونه‌ی پژوهش به ازای هر مسیر مستقیم بود (۳۰). معیارهای ورود به پژوهش شامل رضایت آگاهانه و نوجوان بودن و معیارهای خروج از پژوهش شامل عدم رضایت و همکاری از سوی دانش‌آموز و وجود پرسشنامه‌های ناقص بود. ملاحظات اخلاقی در تحقیق حاضر شامل تعهد به حفظ اسرار شرکت‌کنندگان، پذیرش مسئولیت توسط محقق و کسب رضایت آگاهانه شرکت‌کنندگان بود. به‌منظور بررسی روابط بین متغیرها از روش معادلات ساختاری و جهت تجزیه‌وتحلیل داده‌ها از نرم‌افزارهای SPSS23 و AMOS23 استفاده شد.

پرسشنامه روابط چندبعدی خود- بدن (MBSRQ): این پرسشنامه که در سال ۱۹۹۷ توسط کش آماده شد، مشتمل بر ۴۶ گویه و شش بعد روابط بدن ـ خود (شامل ارزیابی وضع ظاهری، گرایش به ظاهر، ارزیابی تناسب‌اندام، گرایش به تناسب‌اندام، وزن ذهنی و رضایت بدنی) می‌باشد (۲۲). نمره‌گذاری این پرسشنامه به‌صورت ۵ مقیاس لیکرتی (کاملاً مخالف:۱، کاملاً موافق:۵) است. لازم به ذکر است که در گویه‌های ۳۲، ۳۱، ۲۹، ۲۸، ۲۶، ۲۳، ۲۲، ۲۱، ۱۷، ۱۵، ۱۲، ۱۱، ۶ نمره‌گذاری به‌صورت معکوس صورت می‌گیرد. نمره کلی پرسشنامه در طیف ۴۶ و ۲۳۰ برآورد شده است. ارگریدس و کالی (۲۰۱۳) همسانی درونی زیر مقیاس‌های پرسشنامه بین ۰/۷۶ تا ۰/۸۶ و پایایی بازآزمون بین ۰/۷۵ تا ۰/۹۳ گزارش شده است (۳۱). هنجاریابی نسخه ایرانی پرسشنامه نیز میزان آلفای کرونباخ کل و خرده مقیاس‌ها را در دامنه ۰/۶۶ تا ۰/۸۴ گزارش کرده است (۳۲). در پژوهش حاضر ضرایب آلفای کرونباخ خرده مقیاس‌ها و نمره کل در دامنه ۰/۷۷ تا ۰/۹۷ به دست آمد.

پرسش‌نامه پایگاه هویت من (EOM-EIS-۲): این پرسشنامه که توسط آدامزو بنیون و هاک در سال ۱۹۸۶ تکمیل و گسترش‌یافته ۶۴ گویه دارد که ۳۲ گویه آن مربوط به بعد ایدئولوژیک و ۳۲ گویه دیگر آن مربوط به بعد بین فردی است (۳۳). پاسخ‌ها بر روی یک پیوستار ۶ گزینه‌ای از کاملاً موافق (۱) تا کاملاً مخالف (۶) قرار دارد. چهار خرده مقیاس پرسشنامه شامل هویت موفق، معوق، ضبطی و سردرگم می‌باشد. نوع هویت هر فرد، پایگاهی است که فرد در آن بالاترین

[Downloaded from rbs.mui.ac.ir on 2026-09-06]
[DOR: 20.1001.1.17352029.1402.21.1.8.9]
[DOI: 10.48305.21.1.87]

نمره را کسب می‌کند. اعتبار و پایایی پرسشنامه را در حد قابل قبولی گزارش‌شده است (۳۲). پایایی نسخه فارسی پرسشنامه در ایران نیز بین ۰/۵۹ و ۰/۸۱ به دست آمد (۳۴). ضریب آزمون-باز آزمون محاسبه‌شده در سال ۱۹۸۴ در دامنه ۰/۵۹ تا ۰/۸۲ گزارش‌شده است (۳۵). ضریب آلفای مقیاس‌های بین فردی در پژوهشی ۰/۵۸ بود (۳۶) در حالی‌که در گروه ایرانی این ضریب از ۰/۶۰ تا ۰/۸۱ به دست آمد (۳۷). در پژوهش حاضر مقدار آلفای کرونباخ خرده مقیاس‌ها و نمره کل از ۰/۹۰ تا ۰/۹۷ به دست آمد.

پرسشنامه نگرش‌های اجتماعی فرهنگی نسبت به ظاهر (SATAQ-3): پرسشنامه نگرش‌های اجتماعی فرهنگی نسبت به ظاهر توسط هینبرگ، تامپسون و استرومر در سال ۱۹۹۵ طراحی شد (۳۸). این پرسشنامه آگاهی از ایدئال‌ها و الگوهای فرهنگی در مورد زیبایی در زنان (مؤلفه‌ی آگاهی) و سطوح پذیرش و درونی سازی این الگوها و ایدئال‌ها (مؤلفه‌ی درونی سازی) را اندازه می‌گیرد. سومین و آخرین ویراست این پرسشنامه چهار مؤلفه و ۳۰ عبارت را شامل می‌شود. نمره‌گذاری این پرسشنامه بر اساس مقیاس لیکرت بوده و گزینه‌ها به‌صورت کاملاً مخالفم (۱) تا کاملاً موافقم (۵) می‌باشد. پرسشنامه تأکید بر چهار مقیاس نظری دارد که ۲ عامل بر اساس عوامل درونی سازی و ۲ عامل تأکید بر عوامل اطلاعاتی دارند. مؤلفه اول شامل ۹ عبارت بوده و درونی سازی کلی نامیده می‌شود و تأثیرات رسانه‌ها از قبیل تلویزیون و مجلات و فیلم‌ها را موردسنجش قرار می‌دهد و مؤلفه‌ی دوم ۵ عبارت را شامل شده و درونی سازی ورزشکار نام دارد و درونی ساختن الگوهای ورزشی را می‌سنجد. دو مؤلفه‌ی دیگر اطلاعاتی شامل ۹ عبارت است که به بررسی این موضوع می‌پردازد که تا چه اندازه رسانه‌های مختلف منابع اطلاعاتی مهم در مورد ظاهر می‌باشند و مؤلفه‌های فشار که شامل ۷ عبارت است و احساسات فردی حاصل از مواجهه با تصویر و پیام‌های رسانه‌ها راجع به اصلاح و تغییر ظاهر را می‌سنجد (۳۸). مسئله قابل‌توجه این است که این آزمون توسط محققان مختلف در کشورهای متفاوتی بررسی‌شده و به زبان‌هایی مانند چینی توسط جکسون و چن (۴۰)، فرانسه توسط راشیو و همکاران (۴۱) و مالایی توسط اسوامی (۴۲) ترجمه شده است و همه آن‌ها اعتبار و پایایی مناسبی را گزارش کرده‌اند. در ایران این پرسش‌نامه ترجمه شد و اعتبار آن به دو شیوه‌ی همسانی درونی و دونیمه سازی بررسی گردید که به ترتیب ضرایب اعتبار ۰/۷۷ و ۰/۵۵ حاصل شد (۴۳). در پژوهش حاضر، ضریب آلفای کرونباخ برای خرده مقیاس‌های درونی سازی و اطلاعاتی و نمره کل پرسشنامه بین ۰/۹۱ تا ۰/۹۵ به دست آمد.

مقیاس پذیرش خود (USAQ): پرسشنامه پذیرش بی‌قیدوشرط خود توسط چمبرلین و هاگا در سال ۲۰۰۱ ساخته شد (۲۴). این پرسشنامه شامل ۲۰ عبارت و دارای دو زیرمقیاس پذیرش بی‌قیدوشرط خود و پذیرش مشروط خود است و به‌صورت مقیاس لیکرت از گزینه همیشه نادرست با نمره ۱ تا گزینه همیشه درست با نمره ۷ طراحی‌شده است. همسانی درونی پرسشنامه را با استفاده از آلفای کرونباخ ۰/۷۲ گزارش شد که در سطح قابل قبولی است (۲۴). روایی پرسشنامه از طریق همبسته کردن نمرات پرسشنامه پذیرش خود با نمرات پرسشنامه عزت‌نفس روزنبرگ قابل‌قبول گزارش شد (۲۴). در ایران برای سنجش روایی پرسشنامه از روایی همگرا و تحلیل عاملی تأییدی استفاده گردید که ضریب همبستگی روایی همگرا ۰/۳۹ ($P<0/007$) به دست آمد، بعلاوه تحلیل عاملی تأییدی، شاخص ریشه میانگین مجذور خطای تقریب را برابر با ۰/۰۹ و شاخص‌های برازندگی تطبیقی و نیکویی برازش را به ترتیب برابر با ۰/۹۵ و ۰/۹۵ نشان داد. سایر شاخص‌ها نیز از مقادیر قابل قبولی برخوردار بودند که دلالت بر برازش خوب مدل با داده‌ها دارد (۴۴).

در پژوهش حاضر، ضریب آلفای کرونباخ برای خرده مقیاس‌های پذیرش بدون قید و شرط خود، پذیرش مشروط خود و نمره کل پرسشنامه بین ۰/۸۹ تا ۰/۹۳ به دست آمد.

یافته‌ها

در این پژوهش ۵۶۷ نفر از دختران نوجوان (۱۳ تا ۱۷ سال) شهر اصفهان به پرسشنامه‌ها پاسخ دادند. در ادامه شاخص‌های توصیفی و نرمال بودن داده‌ها به‌عنوان پیش‌فرض لازم در تحلیل معادلات ساختاری در جدول ۱ ارائه‌شده است.

همان‌طور که در جدول ۱ مشاهده می‌شود یافته‌ها حاکی از آن است که میانگین پایگاه هویت، پذیرش خود، نگرش فرهنگی-اجتماعی به ظاهر و نگرش به تصویر بدنی در نمونه آماری پژوهش به ترتیب برابر با ۲۰۶/۵۵، ۱۰۴/۶۶، ۷۵/۹۵ و ۱۷۹/۷۳ می‌باشد. همچنین به‌منظور بررسی نرمال بودن داده‌ها از شاخص‌های چولگی و کشیدگی استفاده شد. همان‌طور که در

[Downloaded from rbs.mui.ac.ir on 2026-09-06]
[DOR: 20.1001.1.17352029.1402.21.1.8.9]
[DOI: 10.48305.21.1.87]

جدول ۱ ملاحظه می‌گردد مقادیر چولگی و کشیدگی مشاهده‌شده برای هر چهار متغیر و خرده مقیاس‌های آن‌ها در بازده (۲+، ۲-) قرار دارد؛ که بیانگر آن است که هر چهار متغیر ازلحاظ چولگی نرمال و توزیع آن‌ها متقارن بوده و ازلحاظ کشیدگی نیز از کشیدگی نرمال برخوردار هستند. در ادامه به بررسی این مهم پرداخته خواهد شد که آیا بر اساس مدل مفهومی پژوهش می‌توان بین میانگین‌های مشاهده‌شده در نمونه آماری پژوهش رابطه خطی برقرار نمود یا خیر.

جدول ۱. آمار توصیفی، کشیدگی و چولگی متغیرهای پژوهش

	میانگین	انحراف معیار	چولگی	کشیدگی
هویت سردرگم	۴۷/۰۰	۱۱/۵۹	-۰/۶۴۰	۰/۴۳۰
هویت زودرس	۴۵/۴۷	۱۳/۲۲	-۰/۱۱۸	-۰/۲۸۲
هویت معوق	۴۴/۲۵	۱۱/۴۹	-۰/۲۲۴	۰/۴۸۰
هویت موفق	۵۵/۲۶	۱۱/۵۹	-۰/۲۶۵	۰/۵۵۱
پذیرش بی‌قیدوشرط خود	۴۸/۹۳	۹/۶۹	۱/۰۲۲	۱/۳۸۲
پذیرش مشروط خود	۳۲/۲۷	۱۱/۱۲	-۱/۳۵۵	۱/۶۵۰
عوامل درونی سازی	۳۴/۲۹	۱۲/۳۴	۰/۳۳۷	-۰/۳۰۶
عوامل اطلاعاتی	۴۱/۶۶	۱۱/۷۶	۰/۱۴۷	۰/۵۵۲
نمره کل نگرش فرهنگی-اجتماعی به ظاهر	۷۵/۹۵	۲۲/۷۹	۰/۳۴۲	۰/۲۲۵
ارزشیابی قیافه	۲۷/۱۵	۵/۴۸	-۱/۱۷۹	۱/۶۸۴
جهت‌گیری قیافه	۵۰/۱۷	۹/۳۸	-۱/۷۷۷	۱/۲۵۸
ارزشیابی تناسب‌اندام	۱۱/۹۰	۲/۶۷	-۰/۹۲۹	۰/۴۷۲
جهت‌گیری تناسب‌اندام	۴۹/۰۵	۱۰/۵۶	-۰/۸۳۳	۰/۵۲۷
وزن ذهنی	۶/۱۵	۱/۶۴	۰/۰۲۴	-۰/۱۰۱
رضایت بدنی	۳۵/۳۰	۷/۶۱	-۱/۰۰۷	۰/۷۷۳
نمره کل نگرش به تصویر بدنی	۱۷۹/۷۳	۳۳/۵۱	-۱/۴۳۷	۱/۴۳۶

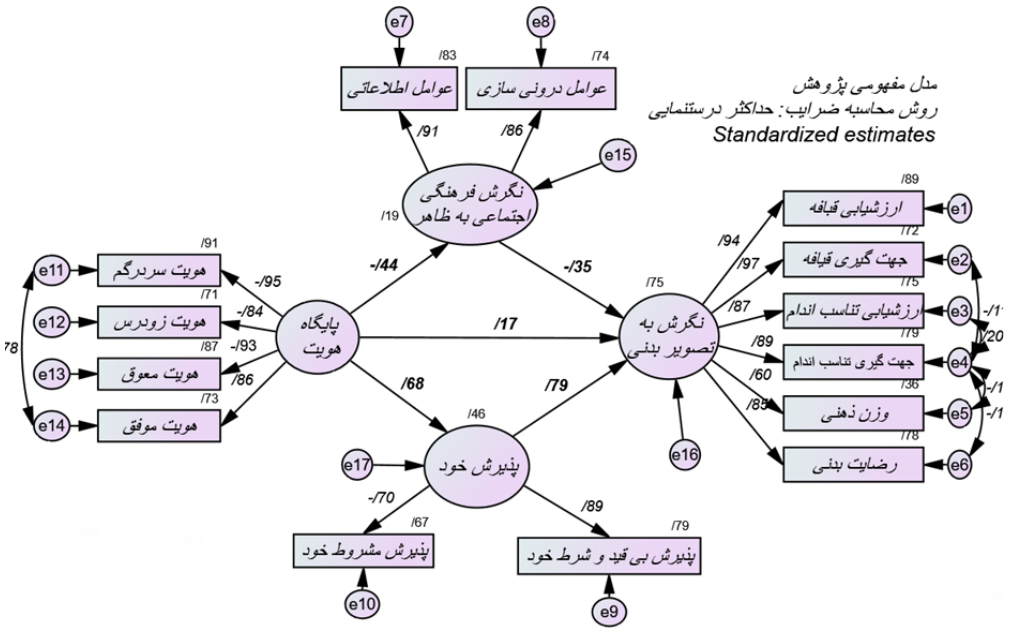

شکل ۱. مدل‌یابی معادلات ساختاری الگوی پایگاه هویت موفق با نگرش به تصویر بدنی با نقش واسطه‌ای پذیرش خود و نگرش فرهنگی اجتماعی به ظاهر در دختران نوجوان شهر اصفهان در حالت تخمین استاندارد

[Downloaded from rbs.mui.ac.ir on 2026-09-06]
[DOR: 20.1001.1.17352029.1402.21.1.8.9]
[DOI: 10.48305.21.1.87]

به‌منظور بررسی و آزمون مدل مفهومی پژوهش از مدل یابی معادلات ساختاری با استفاده از نرم‌افزار Amos23 بهره گرفته شد. نتایج به‌دست‌آمده از مدل یابی معادلات ساختاری و آزمون مدل مفهومی پژوهش در شکل (۱)، قابل‌مشاهده است. همان‌طور که در شکل (۱) ملاحظه می‌شود، به‌منظور آزمون مدل مفهومی پژوهش، داده‌های جمع‌آوری‌شده از طریق معادلات ساختاری تحلیل شد. با اجرای آزمون مدل یابی معادلات ساختاری در نرم‌افزار شاخص‌های برازشی ارائه می‌شود که نشان‌دهنده این است که تا چه حد مدل مفهومی مورداد‌عا به‌وسیله داده‌های تجربی دارای برازش می‌باشد. برخلاف آزمون‌های مرسوم آماری که با یک آماره مورد تائید یا رد قرار می‌گیرند، در مدل یابی معادلات ساختاری دسته‌ای از شاخص‌ها معرفی می‌شوند. در پژوهش حاضر جهت بررسی برازندگی الگوی معادلات ساختاری از شاخص‌های سطح معناداری (P-value)، مجذور خی (Chi-Square)، شاخص جذر برآورد خطای تقریبی (RMSEA)، شاخص معناداری جذر برآورد خطای تقریبی، شاخص برازندگی فزایند (IFI)، شاخص برازش تطبیقی (CFI)، شاخص برازش هنجار شده (NFI)، شاخص برازش نسبی (RFI) و شاخص تاکر – لوئیس (TLI) استفاده گردید که نتایج آن در جدول (۲) گزارش‌شده است.

جدول ۲. شاخص‌های برازش کلی

شاخص برازش	دامنه موردقبول	مقدار	نتیجه
مجذور خی (X2)	–	۵۸/۹۲۰	–
درجه آزادی (Df)	–	۴۳	–
خی دو به هنجار برابر (X2/df)	بین ۱ تا ۵	۱/۳۷۰	برازش مناسب
سطح معناداری (P-value)	بیشتر از ۰/۰۵	۰/۰۵۳	برازش مناسب
جذر برآورد خطای تقریبی (RMSEA)	کمتر از ۰/۰۸	۰/۰۲۶	برازش مناسب
شاخص برازش هنجار شده (NFI)	بیشتر از ۰/۹۰	۰/۹۹۳	برازش مناسب
شاخص برازش نسبی (RFI)	بیشتر از ۰/۹۰	۰/۹۸۴	برازش مناسب
شاخص برازش تطبیقی (CFI)	بیشتر از ۰/۹۰	۰/۹۹۸	برازش مناسب
شاخص تاکر – لویر (TLI)	بیشتر از ۰/۹۰	۰/۹۹۶	برازش مناسب
شاخص برازندگی فزایند (IFI)	بیشتر از ۰/۹۰	۰/۹۹۸	برازش مناسب

بر اساس نتایج جدول ۲ می‌توان نتیجه گرفت که مدل از برازش مطلوب برخوردار می‌باشد و ساختار کلی روابط مورد آزمون از طریق داده‌های به‌دست‌آمده تائید می‌شود. شاخص‌های تائید الگوی معادلات ساختاری فقط محدود به شاخص‌های برازش کلی الگو نیست، بلکه باید پارامترهای استاندارد بتا و گاما (ضرایب مسیر) و مقادیر تی متناظر با آن برای هر یک از مسیرهای علی از متغیر برون‌زای پایگاه هویت به متغیرهای درون‌زای نگرش فرهنگی اجتماعی به ظاهر، پذیرش خود و نگرش به تصویر بدنی (ضرایب گاما) و از مسیر متغیرهای نهفته میانجی نگرش فرهنگی اجتماعی به ظاهر و پذیرش خود به متغیر نهفته درون‌زا نگرش به تصویر بدنی (ضریب بتا) نیز وجود دارد که باید بررسی شود. از همین رو، در ادامه معناداری ضرایب مسیر مستقیم و غیرمستقیم مفروض در مدل مفهومی پژوهش بررسی‌شده است.

جدول ۳. برآورد ضرایب اثر مستقیم

مسیر	ضریب مسیر	نسبت بحرانی (آماره t)	*p*	نتیجه
پایگاه هویت موفق بر نگرش فرهنگی اجتماعی به ظاهر	-۰/۴۴	-۱۰/۹۲۸	<۰/۰۰۱	تائید
پایگاه هویت موفق بر پذیرش خود	۰/۶۸	۱۹/۰۲۱	<۰/۰۰۱	تائید
پایگاه هویت موفق بر نگرش به تصویر بدنی	۰/۱۷	۳/۸۷۹	<۰/۰۰۱	تائید
نگرش فرهنگی اجتماعی به ظاهر بر نگرش به تصویر بدنی	-۰/۳۵	-۷/۸۲۷	<۰/۰۰۱	تائید
پذیرش خود بر نگرش به تصویر بدنی	۰/۷۹	۱۷/۵۸۸	<۰/۰۰۱	تائید

[Downloaded from rbs.mui.ac.ir on 2026-09-06]
[DOR: 20.1001.1.17352029.1402.21.1.8.9]
[DOI: 10.48305.21.1.87]

همان‌طور که در جدول (۳) ملاحظه می‌شود، تأثیر پایگاه هویت موفق بر نگرش فرهنگی اجتماعی به ظاهر منفی و معکوس (۰/۴۴-) و بر پذیرش خود (۰/۶۸) و نگرش به تصویر بدنی (۰/۱۷) مثبت و مستقیم است. علاوه بر این نتایج حاکی از تأثیر منفی و معکوس نگرش فرهنگی اجتماعی به ظاهر (۰/۳۵-) و تأثیر مثبت و مستقیم پذیرش خود (۰/۷۹) بر نگرش به تصویر بدنی در دختران نوجوان است. با توجه به اینکه در تمام سطوح تحلیل آماره‌های t از مقدار ۱/۹۶ بزرگ‌تر و سطوح معناداری به‌دست‌آمده از مقدار ۰/۰۵ کوچک‌تر است، ضرایب مسیر مذکور تائید می‌گردد ($t\geq1.96$; $p\leq0.05$).

جدول ٤. برآورد ضرایب اثر غیرمستقیم

مسیر	ضریب مسیر	دامنه اطمینان ۹۵٪		سطح معناداری	نتیجه
		کران پایین	کران بالا		
پایگاه هویت موفق بر نگرش به تصویر بدنی با نقش میانجی پذیرش خود	۰/۵۴	۰/۲۳۴	۰/۳۳۵	۰/۰۱۰	تائید
پایگاه هویت موفق بر نگرش به تصویر بدنی با نقش میانجی نگرش فرهنگی-اجتماعی به ظاهر	۰/۱۵	۰/۰۴۶	۰/۱۰۷	۰/۰۱۲	تائید

با توجه به یافته‌های جدول (۴) ضرایب اثر غیرمستقیم پایگاه هویت بر نگرش به تصویر بدنی با نقش میانجی پذیرش خود و نگرش فرهنگی= اجتماعی به ظاهر به ترتیب ۰/۵۴ و ۰/۱۵ می‌باشد؛ که با توجه به اینکه کران‌های پایین و بالا فاصله اطمینان مقادیری بزرگ‌تر از صفر (مثبت) بوده و سطوح معناداری به‌دست‌آمده از مقدار ۰/۰۵ کوچک‌تر است، ضرایب مسیر مذکور تائید می‌گردد ($p\leq0.05$). به‌طور دقیق یافته‌ها حاکی از آن است که پایگاه هویت به‌واسطه پذیرش خود و نگرش فرهنگی=اجتماعی به ظاهر بر نگرش به تصویر بدنی و رضایت بدنی در دختران نوجوان تأثیر مثبتی دارد.

جدول ۵. برآورد ضرایب اثر خرده مقیاس‌های متغیرهای مستقل بر وابسته

مسیر	ضریب مسیر	دامنه اطمینان ۹۵٪		سطح معناداری	نتیجه
		کران پایین	کران بالا		
هویت سردرگم بر پذیرش خود	-۰/۶۵	-۰/۷۳۱	-۰/۵۴۹	۰/۰۱۸	تائید
هویت زودرس بر پذیرش خود	-۰/۵۷	-۰/۷۵۰	-۰/۵۷۸	۰/۰۰۹	تائید
هویت معوق بر پذیرش خود	-۰/۶۳	-۰/۷۲۳	-۰/۵۴۲	۰/۰۱۲	تائید
هویت موفق بر پذیرش خود	۰/۶۰	۲۸/۷۱۸	۳۶/۲۷۶	۰/۰۰۹	تائید
هویت سردرگم بر نگرش فرهنگی اجتماعی به ظاهر	۰/۴۲	۰/۳۹۶	۰/۶۶۶	۰/۰۰۷	تائید
هویت زودرس بر نگرش فرهنگی اجتماعی به ظاهر	۰/۳۷	۰/۳۹۱	۰/۶۵۹	۰/۰۱۰	تائید
هویت معوق بر نگرش فرهنگی اجتماعی به ظاهر	۰/۴۱	۰/۳۸۴	۰/۶۴۸	۰/۰۰۹	تائید
هویت موفق بر نگرش فرهنگی اجتماعی به ظاهر	-۰/۳۸	-۳۲/۶۷۰	-۱۹/۷۶۷	۰/۰۰۹	تائید
هویت سردرگم بر نگرش به تصویر بدنی	-۰/۱۶	-۰/۰۳۵	-۰/۱۶۲	۰/۰۱۶	تائید
هویت زودرس بر نگرش به تصویر بدنی	-۰/۱۴	-۰/۰۳۵	-۰/۱۶۵	۰/۰۱۹	تائید
هویت معوق بر نگرش به تصویر بدنی	-۰/۱۶	-۰/۰۳۵	-۰/۱۵۸	۰/۰۱۶	تائید
هویت موفق بر نگرش به تصویر بدنی	۰/۱۵	۸/۱۶۳	۱/۸۲۰	۰/۰۱۶	تائید
عوامل اطلاعاتی بر نگرش به تصویر بدنی	-۰/۳۲	-۲/۲۲۶	-۴/۷۱۱	۰/۰۰۹	تائید
عوامل درونی سازی بر نگرش به تصویر بدنی	-۰/۳۰	-۰/۲۲۷	-۰/۱۱۴	۰/۰۱۰	تائید
پذیرش مشروط بر نگرش به تصویر بدنی	-۰/۵۵	-۰/۵۱۹	-۰/۳۵۰	۰/۰۲۰	تائید
پذیرش بدون قید و شرط بر نگرش به تصویر بدنی	۰/۷۰	۲۰/۳۶۳	۲۶/۶۰۲	۰/۰۱۸	تائید

[Downloaded from rbs.mui.ac.ir on 2026-09-06]
[DOR: 20.1001.1.17352029.1402.21.1.8.9]
[DOI: 10.48305.21.1.87]

همان‌طور که در جدول (۵) ملاحظه می‌شود، تأثیر پایگاه‌های هویت سردرگم، زودرس و معوق بر پذیرش خود و نگرش به تصویر بدنی منفی و معکوس و بر نگرش فرهنگی اجتماعی به ظاهر در دختران نوجوان مثبت و مستقیم است. بااین‌حال یافته‌ها حاکی از تأثیر مثبت و مستقیم هویت موفق بر پذیرش خود و نگرش به تصویر بدنی و تأثیر منفی و معکوس آن بر نگرش فرهنگی اجتماعی به ظاهر در دختران نوجوان است. علاوه بر این یافته‌ها حاکی از تأثیر منفی و معکوس عوامل اطلاعاتی، عوامل درونی سازی و پذیرش مشروط خود بر نگرش به تصویر بدنی و تأثیر مثبت پذیرش بدون قید و شرط خود بر نگرش به تصویر بدنی در دختران نوجوان است. با توجه به اینکه در تمام سطوح تحلیل آماره‌های t از مقدار ۱/۹۶ بزرگ‌تر، کران‌های پایین و بالا فاصله اطمینان مقادیری بزرگ‌تر و کوچک‌تر از صفر (مثبت و منفی) بوده و سطوح معناداری به‌دست‌آمده از مقدار ۰/۰۵ کوچک‌تر است، ضرایب مسیر مذکور تائید می‌گردد ($t\geq1.96;\ p\leq0.05$). با توجه به نتایج حاصله می‌توان گفت که میزان پذیرش خود و نگرش مثبت به تصویر بدنی و رضایت بدنی در دختران نوجوان با پایگاه هویت موفق زیاد و در دختران نوجوان با پایگاه‌های هویت سردرگم، زودرس و معوق در سطح پایینی است. همچنین یافته‌ها حاکی از آن است که نگرش فرهنگی اجتماعی به ظاهر در دختران با پایگاه هویت موفق در سطح پایین و در دختران نوجوان با پایگاه‌های هویت سردرگم، زودرس و معوق در سطح بالایی قرار دارد و از اهمیت بیشتری برخوردار است. همچنین عوامل اطلاعاتی، عوامل درونی سازی و پذیرش مشروط خود نیز منجر به شکل‌گیری نگرش منفی نسبت به تصویر بدنی در دختران نوجوان و درنهایت نارضایتی بدنی در آن‌ها می‌شود؛ بااین‌حال دختران نوجوانی که بدون قید و شرط خود را می‌پذیرند نسبت به تصویر بدنی خود نگرش مثبتی دارند و نارضایتی بدنی در آن‌ها کم است.

بحث و نتیجه‌گیری

هدف پژوهش حاضر بررسی رابطه میان پایگاه هویت و نگرش به تصویر بدنی با نقش واسطه‌ای نگرش فرهنگی اجتماعی به ظاهر و پذیرش خود بود. نتایج پژوهش حاضر نشان داد که پایگاه هویت و پذیرش خود و نگرش فرهنگی اجتماعی به ظاهر به‌صورت مثبت و در سطح معناداری ۰/۰۵ با نگرش به تصویر بدنی همبسته هستند و پایگاه هویت با میانجی‌گری نگرش فرهنگی اجتماعی به ظاهر و پذیرش خود در سطح معناداری ۰/۰۵ با نگرش به تصویر بدنی ارتباط دارند

در تبیین این یافته که همسو با مطالعات وارتانیان و هیوارد (۲۰۲۰)، استرابل، سبیک و تیلکا (۲۰۲۰) و پالمرونی و همکاران (۲۰۲۰) است (۱۲،۴۵،۴۶) می‌توان گفت نوجوانانی که در بعد اکتشاف هویت ضعیف عمل می‌کنند با عدم بررسی ارزش‌ها، باورها و نقش‌های اجتماعی به دیدگاه روشنی نسبت به خود در جهان نمی‌رسند و برای فرار از آشفتگی ناشی از این بی‌معنایی با آشفتگی هویت روبرو می‌شوند و یا به آنچه دیگران به‌عنوان ارزش باور دارند متعهد می‌شوند. درواقع توجه به بدن جستجویی برای هویت است (۴۷). شکل‌گیری موفق هویت منجر به پیدایش مسیر شخصی در افراد می‌شود، مسیری که در آن اطلاعات لازم را دارند و نسبت به آن متعهدند. آشفتگی هویتی علاوه بر آسیب‌پذیر کردن افراد در مقابل فشارهای فرهنگی اجتماعی، باعث درونی سازی ایدئال‌های جامعه و مقایسه اجتماعی و نارضایتی از تصویر بدنی می‌شود (۱۳) و از سوی دیگر فشار خانواده و همسالان و جامعه، در ایجاد نارضایتی از تصویر بدنی و درونی کردن استانداردهای جامعه نقش دارد (۱۵) و باعث مقایسه اجتماعی در افراد می‌شود و وقتی ابزار عینی برای ارزیابی افراد در اختیار نباشد میزان این مقایسه اجتماعی شدت می‌گیرد و ازآنجایی‌که گرایش نوجوانان به تأثیرپذیری در این سنین، از هر دوره دیگری بیشتر است، تبدیل به چهره مرکزی زندگی انسان‌ها در عصر اجتماعی حاضر می‌شود (۴۸-۴۹). مطالعات مبتنی بر «خود»، هویت بدنی را به‌عنوان یک ریسک فاکتور برای نارضایتی بدنی معرفی کرده‌اند. درواقع بعد اکتشافی هویت باعث می‌شود که نوجوان به جستجوی معیارهای هویتی خود برخیزد و بعد تعهد در هویت، نوجوان را نسبت به آرمان‌ها و اهدافی که به نظر وی مناسب بوده‌اند، متعهد می‌کند؛ بنابراین در بعد اکتشافی نوجوان نسبت به آنچه جامعه و رسانه‌ها در تلاش‌اند به‌عنوان هویت معرفی کنند اطلاعات کسب می‌کند و به‌واسطه پذیرشی که نسبت به خود و بدن خود به‌عنوان عضوی کارکردی دارد، با تفکری نقادانه نسبت به آرمان‌های زیبایی عمل کرده و باعث می‌شود که نسبت به فشارهای اجتماعی و فرهنگی در مورد زیبایی مقاومت کرده و این استانداردها را نپذیرد. درواقع آنچه مسیر هویتی افراد را باوجود تبلیغات فراوان رسانه‌ای از بدن و توجه به بدن

[Downloaded from rbs.mui.ac.ir on 2026-09-06]
[DOR: 20.1001.1.17352029.1402.21.1.8.9]
[DOI: 10.48305.21.1.87]

بازمی‌دارد پذیرش بی‌قیدوشرطی است که نوجوان از کودکی به آن مسلح شده است و نگرش مثبت نسبت به تصویر بدنی در این مسیر هموارتر تجربه می‌گردد. قدرت تعهدی که با هویت موفق همراه است با انتخاب‌های آگاهانه و مقابله مسئله مدار رابطه مثبت و با عمل کردن مطابق میل دیگران، اضطراب و تردید آمیخته با ترس بهنگام انتخاب و خجالتی بودن رابطه منفی دارد، بنابراین می‌توان نتیجه گرفت که تعهدی که هویت موفق به همراه دارد مانع از جهت‌گیری‌های تقلیدی مطابق با ارزش‌های دیگران شده و اهداف شخصی را بیشتر معرف خود در نظر می‌گیرد تا ظاهر بدنی (۵۰).

سبک تعبیر و تفسیر افرادی که هویت آشفته دارند، سردرگم و اجتنابی است و با سبک‌های مقابله‌ای هیجان مدار، توقعات و کنترل بیرونی به‌طور مثبت رابطه دارد (۵۱-۵۲-۵۳). افراد با هویت آشفته در تلاش‌اند که از روبرو شدن با مسائل فردی، تعارضات و تصمیمات اجتناب کنند بنابراین تحت تأثیر لقمه آماده هویتی که فرهنگ و اجتماع برای آن‌ها پیچیده قرار می‌گیرند. انتظار کنترل بیرونی از سوی افرادی که هویت آشفته دارند آن‌ها را در معرض استانداردهای همواره در حال تغییر جامعه در رابطه با زیبایی قرار می‌دهد و نگرش این افراد راجع به تصویر بدن را هرلحظه تحت تأثیر خود قرار می‌دهد. همچنین نوجوانانی با پایگاه هویت ضبطی با الگو قرار دادن کامل دیگران، ارزش‌های دیگران را درونی کرده و به بدن خود از زاویه چشمان دیگران و بر اساس ارزش‌های آن‌ها نگاه می‌کنند. از دیگر سو، سبک تعبیر و تفسیر افراد با هویت زودرس، هنجاری است (۵۱،۵۳). این افراد با درونی کردن ارزش‌ها و باورهای «دیگرانِ مهم» و به دلیل عدم استفاده از خودارزیابی‌های سنجیده، با موضوعات مربوط به هویت به‌صورت خودکار مواجه می‌شوند و مستقیماً در معرض آنچه جامعه و افراد به‌عنوان ارزش و استاندارد زیبایی به آن‌ها تزریق می‌کنند قرار می‌گیرند. از طرفی افراد با هویت موفق در برخورد با مسائل مربوط به هویت، عملکرد سنجیده‌ای دارند و تقلای ذهنی زیادی به کار می‌برند؛ ارزیابی‌های معطوف به هدف دارند و نقادانه به آنچه جامعه به‌عنوان استاندارد در مورد زیبایی و بدن معرفی می‌کند، نگاه می‌کنند. از سوی دیگر وظایف نوجوان علاوه بر پیدایش یک هویت محکم و منسجم، پذیرش تغییرات فیزیولوژیک و جسمانی بلوغ هست که کاستی در این تکلیف می‌تواند نوجوان را به سمت‌وسوی وسواس‌های ظاهری مرتبط به بدن سوق دهد تا جایی که برای کسب هویت تنها بخواهد از طریق بدن خود اقدام نماید (۵۴). پذیرش خود معطوف به ارزشی از خود است که ماندگار، غیرقابل کاهش و یکپارچه است؛ بنابراین می‌توان نتیجه گرفت که اگر ارزیابی‌های فرد از بدن خود، بدون شرایط و بدون امتیاز و ثابت و غیر کاستنی و یکپارچه باشد، نگرش او به تصویر بدنی ارتقا پیدا خواهد کرد. درواقع نگرش فرد نسبت به تصویر بدنی در افراد خود پذیرفته باوجود فشارهای اجتماعی و نقص‌های ادراک‌شده تغییر نمی‌یابد چراکه در ادبیات امروزی پذیرش خود شامل یک آگاهی ذهنی و واقع‌بینانه از نقاط ضعف و قوت خودمان است. پذیرش خود در مسیر مخالف نگاه قضاوتگرانه نسبت به تصویر بدنی حرکت نموده و نگرش به تصویر بدنی را با نگاهی شفقت‌آمیز نسبت به ویژگی‌های بدنی موجود ارتقا می‌دهد.

آنچه در پذیرش خود نگرش به تصویر بدنی را ارتقا می‌دهد مرتبط با این آموزه الیس مبنی بر پذیرش خود باوجود عدم‌تأیید دیگران و تعیین نکردن هیچ معیار کلی برای خود است، به عبارتی فقط افکار، احساس و رفتارهای ورای آدمی است که ارزیابی می‌شود (۵۵). پذیرش مشروط خود افراد را در معرض استانداردهای جامعه و دیگران در رابطه با زیبایی قرار داده و رسیدن به آن معیارها را دلیل بر ارزشمندی افراد قرار می‌دهد و باعث ایجاد نگرشی متزلزل و غیرثابت نسبت به تصویر بدنی می‌شود. به عقیده راجرز زمانی که بچه‌ها با عشق و تأیید شرطی مراقبانشان رشد می‌کنند، زندگی‌شان متأثر از خواسته‌ها و انتظارات و توقعات مراقبانشان خواهد بود و این باعث می‌شود نگرش آن‌ها در مورد خودشان هم مشروط باشد و علاوه بر آن ارزیابی آن‌ها در مورد ارزش خودشان نیز شرطی می‌شود (۲۳). پذیرش خود به‌صورت مشروط باعث می‌شود که افراد با چنین ویژگی‌ای برای اینکه رضایت از خود داشته باشند قید و شرط‌هایی تعیین کنند. پذیرش خود مشروط در مورد بدن رسیدن به استانداردهای خاصی است که تعیین‌کننده ارزش‌های فردی و گروهی جامعه است. استانداردهای تعیین‌شده از جانب افرادی که پذیرش مشروط نسبت به خود دارند باعث می‌شود که هرلحظه این احساس را داشته باشند که در جای درستی نیستند و فقط درصورتی‌که ویژگی خاصی را داشته باشند و یا مطابق با اصولی خاص رفتار کنند ارزشمند هستند. این احساس ارزشمندی مشروط در جامعه‌ای که استانداردهای زیبایی دائماً در آن در حال تغییر است نگرش افراد نسبت به تصویر بدنی خود را تحت تأثیر قرار می‌دهد.

[Downloaded from rbs.mui.ac.ir on 2026-09-06]
[DOR: 20.1001.1.17352029.1402.21.1.8.9]
[DOI: 10.48305.21.1.87]

بنابراین پذیرش بی‌قیدوشرط خود با وجود تغییرات متعدد ظاهری در نوجوانی می‌تواند گذرگاه‌های مختلف هویتی را در معرض انتخاب نوجوان قرار دهد تا مجبور به کسب هویت تنها از طریق بدن خود نباشد. عدم تلاش نوجوان در کسب هویتی که متعلق به شخص خودش باشد، نگرش او را نسبت به بدن خود به‌عنوان اولین خود تجربه‌شده تحت تأثیر قرار می‌دهد (۵۶). چراکه نوجوانی که در تلاش برای پیدا کردن جوهره اصلی خود است تا بتواند در این دنیای جدید، بدون کمک دیگران به تعادل برسد و هویت و استقلال یابد (۲۳). از طرفی مباحث اجتماعی فرهنگی که درباره ظاهر و بدن به وجود می‌آید مملو از پیام‌هایی است که زیبایی زنان و جذابیت آن‌ها را با مناسب و کافی بودن برابر می‌کند (۵۷). پژوهشگران این فشارها را فشارهای هنجاری می‌نامند. کانال بروز این فشارهای هنجاری از طریق بافت و شرایط اجتماعی فرهنگی (۵۸)، خانواده و دوستان، استانداردهای زیبایی در جامعه و تبلیغات رسانه‌ای می‌باشد (۵۹). بستری که جذابیت ظاهری را به‌عنوان یک ارزش برای زنان تلقی کند، مقدمات نگرانی‌های پیرامون ظاهر را فراهم می‌کند (۶۰). تجربه ارزیابی ظاهری منفی از سوی دیگران بستری می‌شود که نگرش فرد نسبت به ظاهر خود را تحت تأثیر قرار می‌دهد و همانند یک راه‌انداز عمل می‌کند؛ رویدادهای برانگیزاننده خاص مانند موقعیت‌هایی که فرد مجبور است در آن بدن خود را در معرض دید دیگران قرار دهد این راه‌اندازها را فعال می‌کند. نگرانی شدید از ارزیابی منفی دیگران به نارضایتی از تصویر بدنی منجر می‌شود و شخص را با چالش احساس ارزشمندی یا عدم آن در جهان و قابل‌قبول یا غیرقابل‌قبول بودن ظاهرش روبرو می‌کند، درنتیجه فرد ممکن است دچار نارضایتی از بدن خود شود. تداوم این نارضایتی منجر به پایین آمدن عزت‌نفس (۶۱) و کاهش خودپنداره بدنی می‌گردد.

تقاضای رو به فزونی و تغییر جامعه در تزریق ارزش‌های زیبایی منجر به تلاش بی‌وقفه افراد در رسیدن به احساس کاذب رضایت می‌گردد که دوام چندانی ندارد. تشکیل هویت به‌مثابه پلی در برابر ارزش‌های تزریقی عمل کرده و باعث شکل‌گیری چارچوبی برای تعریف خود و اهداف و مسیر شخصی می‌شود که این موضوع از مهم‌ترین تکالیف به نوجوان به‌حساب می‌آید. بعلاوه پذیرش خود با کنار زدن شروط جامعه برای زیبا و کافی بودن، شرایطی را مهیا می‌کند که افراد خود را بدون شرط دوست داشته باشند و بدن خود را به‌عنوان عضوی که خاصیت کارکردی (و نه شیء واره) دارد بپذیرند و نگرش خود را نسبت به تصویر بدنی ارتقا دهند. بعلاوه تمرکز فرهنگ و جامعه بر محول کردن زیبایی به‌عنوان وظیفه بر دوش زنان، نگرش به تصویر بدنی از جانب آنان را بیشتر از مردان تحت تأثیر قرار داده است و احساس رضایت و کافی بودن آن‌ها را در گرو شروطی قرار می‌دهد که برآوردن آن شروط در جهت چرخش سرمایه در نظام سرمایه‌داری حاکم و تقویت فرهنگ مصرف‌گرایی باشد. بر اساس آمار انجمن جراحی پلاستیک آمریکا در سال ۲۰۱۷, هفده و نیم میلیون جراحی زیبایی و درمان‌های تهاجمی (نظیر بوتاکس برای مقابله با تأثیرات سن زدگی) انجام شده است (۶۲). نارضایتی از تصویر بدنی با احتمال جراحی زیبایی در آینده همبستگی دارد (۱).

سالانه سرمایه‌های زیادی در صنعت مد و زیبایی به جریان می‌افتند؛ بنابراین رسیدن به حالت استغنای ناشی از پذیرش بی‌قیدوشرط خود، افراد را از این مسابقه نوین که با تبلیغات بی‌وقفه فرهنگ و جامعه قوت گرفته، دور می‌کند و با آزاد کردن انرژی‌های روانی بلوکه‌شده در این مسیر به افراد در جهت رشد و ارتقای نگرششان به تصویر بدنی کمک می‌نماید. افراد در طول شکل‌گیری هویت، زمانی که خود را بپذیرند و فریب شروط معین‌شده جامعه در زمینه زیبایی را نخورند در مسیر هویت شخصی به سمت اهداف اصیل قدم برمی‌دارند. با توجه به نتایج مذکور و اهمیت نقش نگرش به تصویر بدنی در سلامت افراد، می‌توان از یافته‌های این پژوهش در مراکز مشاوره و مدارس و کلینیک‌های زیبایی به‌منظور کاهش نگرانی‌های افراد در رابطه با ظاهر و ارتقای نگرش به تصویر بدنی و کاستن از نارضایتی بدنی استفاده کرد و با توجه به اهمیت دوره نوجوانی و نقش نوجوانان در آینده سازی و بخصوص نقش دختران در ایفای نقش مادری در آینده، از بیماری‌ها و مخاطراتی که به دنبال نگرش منفی به تصویر بدنی به وجود می‌آیند، پیشگیری کرد.

در این پژوهش از ابزار خود گزارشی برای اندازه‌گیری استفاده شد که ممکن است افراد به‌صورت آگاهانه یا ناآگاهانه سعی در مطلوب جلوه دادن خود کرده باشند، همچنین متغیرهایی چون وضعیت اجتماعی اقتصادی کنترل نشد که این امر ممکن است که تعمیم‌یافته‌های پژوهش را با محدودیت مواجه سازد و بر نتایج پژوهش تأثیر گذاشته باشد؛ بنابراین پیشنهاد می‌شود که در روش‌های آتی جهت تعمیم‌پذیری بیشتر متغیرهایی چون وضعیت اجتماعی اقتصادی کنترل و علاوه بر

[Downloaded from rbs.mui.ac.ir on 2026-09-06]
[DOR: 20.1001.1.17352029.1402.21.1.8.9]
[DOI: 10.48305.21.1.87]

پرسشنامه‌ها از مشاهده و مصاحبه بالینی برای پی‌بردن دقیق‌تر به نگرش افراد به تصویر بدنی استفاده شود.

ملاحظات اخلاقی

شایان‌ذکر است که این مقاله برگرفته از رساله دکترا با شناسه کد اخلاق IR.SUMS.REC.1400.733 است (گروه روانشناسی، دانشکده روانشناسی و علوم تربیتی، دانشگاه شیراز) و با منافع شخصی یا سازمانی منافات ندارد. ملاک‌ها و ضوابط اخلاقی انجمن روانشناسی آمریکا و ملاک‌های اخلاقی سازمان نظام روانشناسی و مشاوره ایران در نظر گرفته شد. تمام نکات اخلاقی شامل رازداری، در اولویت بودن سلامت روان‌شناختی شرکت‌کنندگان، امانت‌داری، دقت در استناددهی، قدردانی از دیگران، رعایت ارزش‌های اخلاقی در گردآوری داده‌ها، رعایت حریم خصوصی شرکت‌کنندگان توسط پژوهشگران مدنظر قرارگرفته است. برای انجام این پژوهش، هیچ‌گونه حمایت مالی دریافت نشده است و تمام منابع مالی و هزینه پژوهش و انتشار مقاله تماماً بر عهده نویسنده اول می‌باشد. این مقاله برگرفته از رساله مقطع دکترا است. نویسنده اول دانش‌آموخته مقطع دکتری، نویسنده دوم نویسنده مسئول و استاد راهنمای اول، نویسنده سوم استاد مشاور اول و نویسنده چهارم استاد مشاور دوم رساله می‌باشند. تمام شرکت‌کنندگان با رضایت خود در پژوهش شرکت داشتند و محققان به آن‌ها اطمینان دادند که نتایج تحقیق محرمانه خواهد بود.

تقدیر و تشکر

در پایان ما پژوهشگران بدین‌وسیله از کلیه کارکنان و معلمان آموزش‌وپرورش منطقه ۵ اصفهان و دانش‌آموزان محترم شرکت‌کننده در پژوهش به خاطر اعتماد، صبر و بردباری کمال تشکر و قدردانی راداریم.

References

1. Sarwer D. Body image, cosmetic surgery, and minimally invasive treatments. Body Image.2018; 31:302- 308.
2. Griffiths C, Williamson H, Zucchelli F, Paraskeva N, Moss T. Contemporary Psychotherapy.2018; 48:189- 204.
3. Markey C, Dunaev J, August K. Body image experiences in the context of chronic pain: Anexamination of associations among perceptions of pain, bodydissatisfaction, and positive body image. Body Image.2020; 32:103- 110.
4. Dohnt HK, Tiggemann M. The development of perceived body size and dieting awareness in young girls. Perceptual and Motor Skills.2004; 99(3): 790–792.
5. Cheraghian H, Zarei M, Heidari N, Hosseinian, S. The relationship between self-compassion and mental health with the mediating role of self-esteem and body image in female students. Women and Family Studies. 2016; 4 (2): 56-33. [In Persian].
6. Comb S, Mills J. (2019). A systematic review on the effects of media disclaimers on youngwomen's body image and mood. Body Image. 2019; 32:34- 52.
7. Lavaf H, Sabzevari P, Ghanbari S, Nazarboland N. The relationship between family performance and body image in adolescent girls with the mediating role of perfectionism. Developmental Psychology. 2019;7 (9):31-50. [In Persian]
8. Roshandel Z, Sobhi N, Tayebi, A. (2016). Comparison of early maladaptive schemas, body image concern and attribution style in adolescents with social anxiety and normal adolescents. Psychology and psychiatry Cognition.2016;3 (4): 1-11. [In Persian]
9. Bainenfeld D. Theory of Psychoanalysis, translated by Arab Ghohestani D;.Tehran. Rushd Publishing; 2006.
10. Zad Hassan Z, Seraj Khorami N. The relationship between body image anxiety, early maladaptive schemas and mood dysphoria with social anxiety among female students of Islamic Azad University. Journal of Social Psychology.2017; 10(38):80-61. [In Persian]
11. Hashemianfar A, Morteza Pour M, Yaghoubi K, Karami M, Gholipour G. (2015) Investigating the factors affecting the formation of social identity of Charam adolescents. Journal of Social Sciences.2015; 10 (1): 211-242. [In Persian]

[Downloaded from rbs.mui.ac.ir on 2026-09-06]
[DOR: 20.1001.1.17352029.1402.21.1.8.9]
[DOI: 10.48305.21.1.87]

12. Vartanian L, Hayward L. Dimensions of internalization relevant to the identity disruption model of body dissatisfaction. Body Image. 2020; 32: 1- 4.

13. Vartanian LR, Hayward LE, Smyth JM, Paxton SJ, Touyz SW. Risk and resiliency factors related to body dissatisfaction and disordered eating: The identity disruption model. international of eating disorder.2018;51(4): 322-330.

14. Ormsby H, Owen AL, Bhogal MS. (2018). A brief report on the associations amongst social media use, gender, and body esteem in a UK student sample. Current Psychology.2019;38: 303-307.

15. Valois DD, Davis CG, Buchholz A, Obeid N, Henderson K, Flament M, Goldfield GS. Effects of weight teasing and gender on body esteem in youth: A longitudinal analysis from the REAL study. Body Image. 2019; 29: 65–73.

16. You S, Shin K, Kim EK. The effects of sociocultural pressures and exercise frequency on the body esteem of adolescent girls in Korea. Journal of Child and Family Studies. 2018; 27: 26–33.

17. Elahedost S, Ansaripour M, Rabbani A, Hojati M. A Review of Behavioral Factors Affecting Obesity and Control Them. Jornal of Research in Behavioural Sciences. 2022; 20 (3) :468-482. [In Persian]

18. Hashemi T, Mohammadpanah Ardakan O. The mediating role of negative body image and neurotic defense mechanisms in relation to personality traits and the desire for cosmetic surgery. Quarterly Journal of New Psychological Research. 2019; 13 (52) :281-304. [In Persian]

19. Momeni M, Ghorbani A, Hassan Doust F. Predictors of dissatisfaction with body image in students of Qazvin University of Medical Sciences. Nursing Psychiatry .2016; 4 (1): 37- 28. [In Persian]

20. Khorshidi F, Fathi Aghdam G. Relationship between general self-efficacy and attachment styles with body image of female students. Psychiatric Nursing. 2019; 6 (1): 25-33. [In Persian]

21. Mohammadian S, Khodam H, Kaveh M. Factors related to obesity and weight gain in middle school girls in Gorgan. Scientific Journal of Gorgan University of Medical Sciences.2010;3 (12) :57-62. [In Persian]

22. Cash T F. The body image workbook: An 8-step program for learning to like your

a. looks. New Harbinger Publications, Inc; 1997.

23. Rahmani A. Comparison of self-acceptance and quality of relationship with mother in adolescents with high and low conflict. Master's thesis. Allameh Tababaei University;2017. [In Persian]

24. Chamberlain J M, Haaga D A. Unconditional self-acceptance and psychological health. Journal of Rational-Emotive and Cognitive-Behavior Therapy.2001; 19(3): 163-176.

25. Young J, Klosco J, Wieshar M. Therapeutic plan, translated by Hamidpour H. Andouz Z. 2017. Tehran Arjmand Publishing; 2003.

26. Poursharifi H, Hashemi T, Ahmadi M. Comparison of body image problems and social and physical anxiety in obese and normal weight adolescents by examining the moderating role of social and cultural pressure for weight loss and body change. Health Psychology.2017; 6 (1): 103-86. [In Persian]

27. Shivandi K, Naimi E, Farshad M. Presenting a structural model of self-compassion and psychological well-being mediated by self-esteem and body image in female students of Shiraz University. Clinical Psychology Studies.2016; 6 (24): 133-115. [In Persian]

28. Poor Farahani M, Zamani Nia F, Arian Moghadam Z, Agham Mohammadian Sharabaf H. The effectiveness of eight-step cognitive-behavioral group therapy on conception and marital commitment. Pathology. counseling and family enrichment.2018;4 (7): 76-63. [In Persian]

29. Veisy F, Ahmadi M, Sadeghi K, Rezaee M. The Psychometric Properties of Body Shape Questionnaire 8C in Women with Eating Disorders. Psychiatry and clinical psychology.2018;23(4):480- 493. [In Persian]

30. Houman H. Structional eqation modeling using LISREL software. Sixth edition. Tehran. Samt publications; 2014. [In Persian]

31. Argyrides M. Kkeli N. Multidimensional Body-Self Relations Questionnaire Appearance Scales: Psychometric properties of the Greek Version. Psychological Reports.2013; 113(3): 885-897.

[Downloaded from rbs.mui.ac.ir on 2026-09-06]
[DOR: 20.1001.1.17352029.1402.21.1.8.9]
[DOI: 10.48305.21.1.87]

32. Raghibi M, Minakhani A. Body management and its relationship with body image and self-perception. Knowledge and research in applied psychology.2011; 12 (14): 72-81. [In Persian]
33. Adams G R, Bennion L, Huh K. Objective measure of ego identity status: A reference manual. University of Guelph, Guelph.1989.
34. Solgi M, Sadeghpour B. Reconstruction, validation, standardization and standardization of the expanded questionnaire for objective assessment of my identity and preparation of its short form in Iranian society. Shenakht Journal of Psychology and Psychiatry. 2021;7 (6): 140-151. [In Persian]
35. Grotevant HD, Adams GR. Development of an objective measure to assess ego identity in adolescence: Validation and replication. Journal of Youth and Adolescence.1984; 13(5): 419–438.
36. Bennion L, Adams GR. A revision of the extended version of the objective measure of ego identity status instrument for use with late adolescents. Adolescent Research.1986; 1(1): 183-198.
37. Ghazanfari A. Validity and standardization of the identity questionnaire. Educational and psychological studies.2005; 5 (1): 81-94. [In Persian]
38. Heinberg LJ, Thompson JK, Stormer S. Development and validation of the Sociocultural Attitudes Towards Appearance Questionnaire. International jornal of eating disorder.1995; 17(1): 9 – 81.
39. Sanchez-Carracedo D, Barrada JR, Lopez-Guimerà G. et al. Analysis of the factor structure of the Socio-cultural Attitudes towards Appearance Questionnaire (SATAQ-3) in Spanish secondary-school students through exploratory structural equation modeling. Body Image,2012; 9: 163-71.
40. Jackson T, Chen H. Factor structure of the Sociocultural Attitudes Towards Appearance Questionnaire-3 (SATAQ-3) among adolescent boys in China. Body Image. 2010; 7(4): 349-355.
41. Swami V. An examination of the factor structure of the Sociocultural Attitudes Towards Appearance Questionnaire-3 in Malaysia. Body Image. 2009; 6(2): 129-132.
42. Rousseau A, Valls M, Chabrol H. The Sociocultural Attitudes Towards Appearance Scale-3 (SATAQ-3) : étude de validation de la version françaiseValidation of the French version of the Sociocultural Attitudes Towards Appearance Scale-3 (SATAQ-3). L'Écéphale.2010; 36(4): 270-276.
43. Mohammadpanah Ardakan A, Babapour Kheir-ol-din J, Yousefi R. Validity of Persian version of socio-cultural attitudes towards appearance questionnaire (SATAQ-3) using factor analysis. Journal of Dermatology and Cosmetic. 2014; 5 (1) :22-32. [In Persian]
44. Monirpour N, Attari B, Zargham M. Explaining forgiveness in the elderly through gratitude, happiness and acceptance with the mediating role of self-empowerment. Culture conseling. 2019; 10(39): 123-156. [In Persian]
45. Strübela J, Sabikb N J, Tylkaca Tracy, L. Body image and depressive symptoms among transgender and cisgender adults: Examining a model integrating the tripartite influence model and objectification theory. Body Image. 2020; 35: 53–62.
46. Palmeroni N, Luyckx K, Verschueren M, Claes, L. Body Dissatisfaction as a Mediator between Identity Formation and Eating Disorder Symptomatology in Adolescents and Emerging Adults. Psychologica Belgica. 2020; 60(1):328–346.
47. Ganji M, Amir Mazaheri A, Labibi M. Social genealogy of body manipulation in Iranian women. Women and Family Studies.2019; 7(1): 205-245. [In Persian]
48. Tarrant M, MacKenzie L, Hewitt LA. Friendship group identification, multidimensional self-concept, and experience of developmental tasks in adolescence. Journal of Adolescence. 2006;29(4): 627-640.
49. Buunk A, Gibbons F. Social comparison: The end of a theory and the emergence of a Weld. Organizational Behavior and Human Decision Processes.2007; 102: 3–21.
50. Berzonsky M D, Ferrari JR. Identity orientation and decisional strategies. Personality and Individual Differences. 1996; 20: 597-606.
51. Streitmatter J. Identity status and identity style: A replication study. Journal of Adolescence.1993; 16:211-215.

[Downloaded from rbs.mui.ac.ir on 2026-09-06]
[DOR: 20.1001.1.17352029.1402.21.1.8.9]
[DOI: 10.48305.21.1.87]

52. Shokri O, Tajik A, Daneshvarpour Z, Ghanaei Z, Dastjerdi R. Individual differences in identity styles and psychological well-being: The role of identity commitment. Cognitive Science News.2007;9 (2) :33-36. [In Persian]

53. Berzonsky M D, Neimeyer G J. Ego identity status and identity processing orientation: The moderating role of commitment. Journal of Research in Personality.1994; 28: 425-435.

54. Hosseini Nasab D, Poursharifi H, Mohammadi V. Investigating the relationship between personality traits and types of identity in female students. Educational sciences.2009; 2 (6) :81-98. [In Persian]

55. Bernard EM. The Strength of Self-Acceptance: Theory, Practice and Research. Nework Heidelberg Dordrecht London. Springer; 2014.

56. Noruzpour M, Gharaei B, Ashouri A, Habibi M. Evaluation of MMPI scale scores based on Marcia identity status. Principles of mental health.2015;17 (6) :99-292. [In Persian].

57. Ogle JP, Damhorst M L. Critical refections on the body and related sociocultural discourses at the midlife transition: An interpretive study of women's experiences. Journal of Adult Development. 2005; 12(1): 1-18.

58. Gimlin D. The absent body project: Cosmetic surgery as a response to bodily dys-appearance. Sociology. 2006; 40(4): 699-716.

59. Adelman M, Ruggi L. (2008). The Beautiful and the Abject Gender, Identity and Constructions of the Body in Contemporary Brazilian Culture. Current Sociology.2008; 56(4): 555-586.

60. Cash T F. Measuring negative Body Image: Validation of the Body Image Disturbance Questionaire in a Nonclinical population. Body Image.2004; 1(4): 303-372.

61. Kamysheva E, Skouteris H, Wertheim EH, Paxton S J, Milgrom J. Examination of a multi-factorial model of body-related experiences during pregnancy: The relationships among physical symptoms, sleep quality, depression, self-esteem, and negative body attitudes. Body Image. 2008; 5(2): 152-163.

62. ISAPS surveys plastic surgeons. Throughout the world for statistics about the number click here to find a top-quality surgeon today, By Japanese Society of Aesthetic Plastic Surgery (JSAPS) · Global Survey Press. 2017 Global Statistics. www.isaps.org.

[Downloaded from rbs.mui.ac.ir on 2026-09-06]

[DOR: 20.1001.1.17352029.1402.21.1.8.9]

[DOI: 10.48305.21.1.87]